

SL

SL

SL

Bruselj, 14. februarja 2011

Smernice¹

Uporaba uredbe o vzajemnem priznavanju za gnojila in rastne substrate

1. UVOD

Namen tega dokumenta je zagotoviti „uporabniku prijazne“ smernice o uporabi Uredbe (ES) št. 764/2008² (v nadaljnjem besedilu: uredba o vzajemnem priznavanju ali Uredba) za gnojila in rastne substrate. Dokument se bo posodobil, da bo izražal izkušnje in informacije držav članic, organov in podjetij.

Proizvodi, ki jih ta dokument posebej zadeva, so:

- gnojila, tj. snovi, ki zagotavljajo rastlinska hranila ali izboljšujejo rodovitnost tal, razen „gnojil ES“³;
- rastni substrati, tj. materiali, v katerih rastejo rastline, razen prsti *in situ*.

2. REGULATIVNI OKVIR, KI SE UPORABLJA ZA GNOJILA IN RASTNE SUBSTRATE

Glede na sedanjo zakonodajo EU je področje gnojil le delno usklajeno. Z Uredbo (ES) št. 2003/2003⁴ so bile uvedene tehnične zahteve in zahteve glede označevanja za „gnojila ES“, tj. tista mineralna gnojila, ki so v skladu s tipskimi oznakami gnojil iz navedene uredbe. Ta gnojila ES se lahko na notranjem trgu prosto prodajajo. Uredba državam članicam kljub temu ne preprečuje dodatnega dajanja na trg „nacionalnih“ gnojil, tj. proizvodov, ki niso označeni kot „gnojila ES“, ampak so proizvedeni v skladu z nacionalnimi določbami. Čeprav skladnost teh določb s posebno zakonodajo EU na področju gnojil ni nujna, morajo te kljub temu upoštevati osnovna načela Pogodbe EU, zlasti načelo prostega pretoka blaga (členi 34–

¹ Ta dokument ni pravno zavezujoč. Niti Evropska komisija niti katera koli oseba, ki deluje v njenem imenu, ne moreta biti odgovorni niti za uporabo, ki upošteva informacije iz te objave, niti za kakršno koli napako, ki se morda pojavi kljub previdni pripravi in preverjanju. Te smernice ne bi smele posegati v nadaljnje usklajevanje tehničnih pravil, kjer je to primerno, da bi se izboljšalo delovanje notranjega trga. Te smernice ne izražajo nujno mnenja ali stališča Evropske komisije. Končno odgovornost za razlago zakonodaje EU ima Sodišče EU.

² Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES (UL L 218, 13.8.2008, str. 21).

³ Vključena v Prilogo I k Uredbi (ES) št. 2003/2003; UL L 304, 21.11.2003, str. 1.

⁴ Glej opombo 3.

36 PDEU). Uredba (ES) št. 764/2008 je bila sprejeta z namenom vzpostavitve celovitega delovanja načela vzajemnega priznavanja, s čimer bi se zmanjšale razlike med nacionalnimi predpisi na neusklajenem področju.

Rastnih substratov ne ureja noben del zakonodaje EU (razen zakonodaja, povezana z uradno okoljsko oznako EU, tj. znak Evropske unije za okolje⁵, ki je prostovoljni program, na podlagi katerega se poskuša podjetja spodbujati k trženju proizvodov in opravljanju storitev z manjšim vplivom na okolje).

3. UREDBA O VZAJEMNEM PRIZNAVANJU (ES) ŠT. 764/2008

Uredba se uporablja za upravne odločbe, naslovljene na gospodarske subjekte na podlagi tehničnega pravila v zvezi s katerim koli neskladnim proizvodom, ki se zakonito trži v drugi državi članici, če je neposredni ali posredni učinek navedene odločbe prepoved, prilagoditev, dodatno preskušanje ali umik proizvoda (člen 2(1)). Vsak organ, ki namerava sprejeti tako odločbo, mora upoštevati postopkovne zahteve iz Uredbe.

Uredba se začne uporabljati, ko so izpolnjeni vsi pogoji v nadaljevanju.

3.1 (Predvidena) upravna odločba mora zadevati proizvod, ki se zakonito trži v drugi državi članici

Načelo vzajemnega priznavanja se uporablja, kadar se proizvod, ki se, ne glede na njegovo dejansko poreklo (EU ali uvoz iz tretje države), zakonito trži v eni državi članici, da na trg v drugi državi članici. V skladu s tem načelom država članica na svojem ozemlju načeloma ne more prepovedati prodaje proizvodov, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, čeprav so bili proizvedeni v skladu z različnimi tehničnimi pravili. Uredba ureja dejanske ali morebitne zavrnitve vzajemnega priznavanja. Zato mora vsaka država članica, ki namerava prepovedati dostop do svojega trga, upoštevati postopek iz člena 6.

3.2 (Predvidena) upravna odločba mora zadevati proizvod, za katerega ne velja usklajena zakonodaja EU

Uredba se uporablja na neusklajenem področju in zadeva proizvode, za katere ni usklajene zakonodaje na ravni EU, ali vidike, ki niso urejeni z delno usklajeno zakonodajo.

3.3 (Predvidena) upravna odločba mora biti naslovljena na gospodarski subjekt

Vse omejevalne odločbe, ki jih sprejme nacionalni organ in so naslovljene na katero koli fizično ali pravno osebo, ki ni gospodarski subjekt, so izvzete s področja uporabe Uredbe.

3.4 (Predvidena) upravna odločba mora temeljiti na tehničnem pravilu

V skladu s členom 2(2) Uredbe pomeni tehnično pravilo vsako zakonsko določbo ali drug predpis države članice, ki ni usklajen na ravni EU in:

⁵ Uredba (ES) št. 66/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o znaku EU za okolje (Besedilo velja za EGP); UL L 27, 30.1.2010, str. 1–19.

(1) ki na ozemlju države članice prepoveduje trženje proizvoda (ali vrste proizvoda), zakonito danega na trg v drugi državi članici, ali s katerim mora biti navedeni proizvod skladen, da se trži v državi članici, v kateri je bila ali bo sprejeta upravna odločba; in

(2) ki določa zahtevane lastnosti tega proizvoda (ali vrste proizvoda), kot so raven kakovosti, delovanje ali varnost oziroma mere, vključno z zahtevami v zvezi z imenom, pod katerim se prodaja, izrazjem, simboli, preskušanjem in načini preskušanja, embalažo, označevanjem ali etiketiranjem; ali

(3) ki za proizvod (ali vrsto proizvoda) zaradi varovanja potrošnikov ali okolja določa katero koli drugo zahtevo, ki vpliva na življenjski cikel proizvoda po dajanju na trg, kot so pogoji uporabe, recikliranja, ponovne uporabe ali odlaganja, če taki pogoji znatno vplivajo na sestavo, naravo ali trženje (vrste) proizvoda.

3.5 Neposredni ali posredni učinki (predvidene) upravne odločbe morajo biti kar koli od naslednjega:

- (a) prepoved dajanja navedenega proizvoda (ali vrste proizvoda) na trg;
- (b) prilagoditev ali dodatno preskušanje navedenega proizvoda (ali vrste proizvoda) pred dajanjem na trg ali nadaljnjim trgovanjem z njim;
- (c) umik navedenega proizvoda (ali vrste proizvoda) s trga.

Vsako tako (predvideno) odločbo je treba sprejeti v skladu s členom 2(1) Uredbe.

4. UPORABA UREDBE O VZAJEMNEM PRIZNAVANJU ZA GNOJILA IN RASTNE SUBSTRATE

Uredba o vzajemnem priznavanju se mora za gnojila in rastne substrate uporabljati le, če so izpolnjeni vsi pogoji iz točk 4.1 do 4.4.

4.1 (Predvidena) upravna odločba mora zadevati gnojila in/ali rastne substrate, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici

Uredba se mora uporabljati le za „nacionalna“ gnojila in rastne substrate, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici (člen 2(1)). To pomeni, da so gnojila ali rastni substrati, ki se predhodno niso tržili na ozemlju EU, izvzeti s področja uporabe Uredbe. Izpolnjevati morajo tehnična pravila, ki se uporabljajo v državi članici, v kateri so prvič dani na trg v EU.

4.2 (Predvidena) upravna odločba mora biti naslovljena na gospodarski subjekt

V skladu s členom 2(1) se Uredba uporablja za upravne odločbe, naslovljene na gospodarske subjekte, ki so sprejete ali bodo sprejete na podlagi „tehničnega pravila“ v zvezi z gnojili in ravnimi substrati, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, če je neposredni ali posredni učinek navedene odločbe prepoved, prilagoditev, dodatno preskušanje ali umik, kot je določeno v točki 4.1.

Gospodarski subjekt je dejansko oseba v dobavni verigi za zadevni proizvod, in sicer od proizvajalca/uvoznika do trgovca na drobno. Končni uporabniki, vključno s *poklicnimi uporabniki*, kot so pridelovalci pridelkov ali rejci živali, ne spadajo na področje uporabe uredbe o vzajemnem priznavanju.

Zato uredba o vzajemnem priznavanju brez poseganja v člen 36 PDEU ne zajema nobene omejevalne odločbe, ki jo sprejmejo pristojni organi in je naslovljena na katero koli fizično ali pravno osebo, ki ni gospodarski subjekt.

4.3 (Predvidena) upravna odločba mora temeljiti na tehničnem pravilu

4.3.1 Pojem „tehnično pravilo“

Uredba o vzajemnem priznavanju se uporablja za (predvidene) upravne odločbe, sprejete na podlagi „tehničnega pravila“ (člen 2(2)).

Za gnojila in rastne substrate pomeni tehnično pravilo vsako zakonsko določbo ali drug predpis države članice:

- (a) ki prepoveduje trženje katerega koli „nacionalnega“ gnojila ali rastnih substratov, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, na ozemlju države članice, kjer je bila ali bo sprejeta upravna odločba ali s katero je nujna skladnost, ko se gnojilo ali rastni substrati tržijo na ozemlju navedene države članice; in
- (b) ki določa:
 - zahtevane lastnosti za to gnojilo ali rastne substrate (ali vrsto gnojila ali rastnih substratov), kot so raven kakovosti, delovanje ali varnost oziroma mere, vključno z zahtevami v zvezi z imenom, pod katerim se prodaja, izrazjem, simboli, preskušanjem in načini preskušanja, embalažo, označevanjem ali etiketiranjem, ali
 - za to gnojilo ali rastne substrate (ali vrsto gnojila ali rastnih substratov) zaradi varovanja potrošnikov ali okolja katero koli drugo zahtevo, ki vpliva na življenjski cikel proizvoda po dajanju na trg, kot so pogoji uporabe, recikliranja, ponovne uporabe ali odlaganja, če taki pogoji znatno vplivajo na sestavo, naravo ali trženje gnojila ali rastnih substratov.

4.3.2 Postopki predhodne odobritve

Zakonodaja EU državam članicam načeloma ne preprečuje uvedbe ustreznih ukrepov, če se jim to zdi potrebno za nadzor in/ali omejitev dajanja „nacionalnih“ gnojil ali rastnih substratov na trg iz razlogov, povezanih z javnim zdravjem ali varstvom okolja. Države članice takšne ukrepe običajno uvedejo s postopki predhodne odobritve, v skladu s katerimi je mogoče proizvod dati na trg zadevne države članice šele, ko to na podlagi vloge uradno odobri pristojni organ te države članice.

Sodišče je večkrat razsodilo⁶, da vsaka nacionalna zakonodaja, na podlagi katere je za trženje proizvodov potreben postopek predhodne odobritve, omejuje prosti pretok blaga. Vseeno so lahko takšni postopki utemeljeni, če so potrebni zaradi cilja v javnem interesu, ki ga priznava zakonodaja EU, in skladni z načelom sorazmernosti (uvodna izjava 11 Uredbe).

Sodišče je določilo več pogojev, pod katerimi je lahko postopek predhodne odobritve utemeljen:

- temeljiti mora na objektivnih, nediskriminatornih merilih, ki so zadevnim podjetjem znana vnaprej in določajo meje diskrecijske pravice nacionalnih organov, da se ne uporablja samovoljno;
- dejansko ne sme pomeniti podvajanja s preverjanji, ki so že bila opravljena v okviru drugih postopkov v isti državi ali drugi državi članici;
- predhodna odobritev je potrebna le, če je naknadni nadzor zaradi nepravočasnosti dejansko neučinkovit in zato cilj ne bi bil dosežen;
- trajanje in stroški postopka ne smejo biti taki, da gospodarski subjekt odvrta od izvajanja njegovega poslovnega načrta.

4.3.3 *Ali je predhodna odobritev tehnično pravilo?*

Obveznost predložitve gnojil ali rastnih substratov v predhodno odobritev, preden se lahko tržijo v državi članici, ne spada na področje uporabe Uredbe (uvodna izjava 12 Uredbe). Takšna obveznost sama po sebi ni tehnično pravilo v smislu Uredbe, ker ne določa zahtevanih lastnosti navedenega gnojila ali rastnih substratov (ali vrste gnojila ali rastnih substratov). Zato se nobena odločba o umiku ali odstranitvi gnojil ali rastnih substratov s trga le zato, ker niso bili predhodno odobreni, ne šteje za odločbo, za katero se uporablja Uredba.

Vendar če je zahtevek za tako obvezno predhodno odobritev proizvoda vložen, je treba vsako predvideno odločbo o zavrnitvi zahtevka na podlagi tehničnega pravila sprejeti v skladu z Uredbo, tako da prosilec lahko izkoristi postopkovno varstvo, predvideno z Uredbo.

4.3.4 *„Pozitivni sezname“ za gnojila in rastne substrate*

Nekatere države članice se pri svojih zadevnih postopkih predhodne odobritve sklicujejo na „pozitivne sezname“, ki razvrščajo nekatere vrste gnojil in/ali rastnih substratov. Glede na te sezname se lahko proizvodi, ki so skladni z vrstami na seznamu, dajo na nacionalni trg namembne države članice.

Zakonodaja EU državam članicam načeloma ne preprečuje uvedbe takšnih pozitivnih seznamov, če se jim to zdi potrebno za nadzor in/ali omejitev dajanja „nacionalnih“ gnojil ali rastnih substratov na trg iz razlogov, povezanih z javnim zdravjem ali

⁶ Sodba Sodišča z dne 22. januarja 2002 v zadevi C-390/99, *Canal Satellite Digital SL*, točka 43; sodba Sodišča z dne 10. novembra 2005 v zadevi C-432/03, *Komisija proti Portugalski republiki*, točka 52; sodba Sodišča z dne 15. julija 2004 v zadevi C-443/02, *Nicolas Schreiber*, točki 49 in 50.

varstvom okolja. Nacionalna zakonodaja mora kljub temu v skladu s stalno sodno prakso Sodišča EU določati postopek, ki omogoča, da se lahko posamezna vrsta doda na te sezname, in/ali individualni postopek registracije ali odobritve za proizvode (vrste proizvodov), ki niso na seznamu, vendar se že zakonito tržijo ali izdelujejo v drugi državi članici. Takšen postopek mora biti lahko dostopen, omogočati mora, da se izvede v razumnih rokih in da se, če se konča z zavrnilno odločbo, zoper njo lahko zahteva sodno varstvo (glej zadevo C-244/06, *Dynamic Medien*, točka 50).

4.3.5 „Negativni sezname“ za gnojila in rastne substrate

V nekaterih drugih primerih se pri postopkih predhodne odobritve upoštevajo obstoječi „negativni sezname“, na katerih so navedene nekatere prepovedane snovi. Pri uporabi tega sistema države članice ne odobrijo trženja gnojil in/ali rastnih substratov le zato, ker ti predstavljajo neodobrene sestavine, pri čemer teh zavrnitev ne utemeljijo s sklicevanjem na dejansko tveganje za javno zdravje. V skladu s sodno prakso Sodišča (glej zadevo C-24/00, *Komisija proti Francoski republiki*, točka 43) mora država članica v vsakem primeru navesti nastala tveganja za javno zdravje.

Poleg tega iz iste sodne prakse izhaja, da države članice niso upravičene do prepovedi trženja gnojil ali rastnih substratov, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, le zato, ker se z njihovo uporabo ne pridobivajo nobene koristi, in brez sklicevanja na kakršne koli pomisleke glede javnega zdravja ali varstva okolja.

4.3.6 Jezikovne zahteve pri označevanju

Države članice lahko zahtevajo, da morajo biti etiketa, oznake na embalaži in spremni dokumenti vsaj v nacionalnem(-ih) jeziku(-ih) namembne države članice, kot je navedeno v uvodni izjavi 10 Uredbe (ES) št. 764/2008.

4.4 (Predvidene) upravne odločbe morajo prepovedati trženje gnojila ali rastnih substratov, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici

Neposredni ali posredni učinki (predvidene) upravne odločbe morajo biti kar koli od naslednjega:

- prepoved dajanja navedenega gnojila ali rastnih substratov (ali vrste gnojila ali rastnih substratov) na trg;
- prilagoditev ali dodatno preskušanje navedenega gnojila ali rastnih substratov (ali vrste gnojila ali rastnih substratov) pred dajanjem na trg ali nadaljnjim trgovanjem z njimi;
- umik navedenega gnojila ali rastnih substratov (ali vrste gnojila ali rastnih substratov) s trga.

5. OCENJEVALNI POSTOPKI IN ZAHTEVE ZA INFORMACIJE

Ko pristojni organ proizvod predloži v oceno za ugotovitev, ali bi bilo treba sprejeti upravno odločbo, lahko država članica od gospodarskih subjektov zahteva nekatere relevantne informacije o značilnostih proizvoda (člen 4 Uredbe). Vendar mora biti zahteva sorazmerna:

dejansko ne sme pomeniti podvajanja s preverjanji, ki so že bila opravljena v okviru drugih postopkov v isti državi ali drugi državi članici.

Države članice poročil o preskusih in certifikati, ki jih je izdal organ za ugotavljanje skladnosti, akreditiran za ustrezno področje ugotavljanja skladnosti v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008, ne morejo zavriniti iz razlogov, povezanih s pristojnostjo tega organa (člen 5 Uredbe).

6. SKLEPNA UGOTOVITEV: OBRAVNAVANJE TVEGANJ ZA ZDRAVJE IN OKOLJE

Vzajemno priznavanje temelji na prostem pretoku blaga z vzajemnim zaupanjem med državami članicami in predpostavki, da države članice uporabljajo enakovredna merila za varstvo okolja in zdravja ljudi.

Vendar ima lahko namembna država članica utemeljene razloge, da na svojem ozemlju prepove ali ustavi trženje gnojil ali rastnih substratov, čeprav se zakonito tržijo v drugi državi članici. Zakonodaja EU zagotavlja dovolj možnosti za neposredno prepoved nevarnih proizvodov (direktiva o splošni varnosti proizvodov⁷, uredba o varnosti hrane⁸ ter uredba o uradnem nadzoru živil in krme⁹). Poleg tega so v členu 36 PDEU našteje vrste varstva, ki jih lahko države članice uporabijo za utemeljitev nacionalnih ukrepov, ki ovirajo čezmejno trgovino, med katerimi je tudi varovanje zdravja in življenja ljudi, živali ali rastlin. Sodišče ozko razlaga seznam odstopanj iz člena 36 PDEU, ki so vsa povezana z negospodarskimi interesi. Poleg tega mora vsak ukrep spoštovati načelo sorazmernosti in ne sme „biti sredstvo za samovoljno diskriminacijo ali prikrito omejevanje trgovine med državami članicami“¹⁰.

Dokazno breme pri utemeljitvi ukrepov, sprejetih v skladu s členom 36 PDEU, nosi država članica in ne gospodarski subjekti.

⁷ Direktiva 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov (Besedilo velja za EGP); UL L 11, 15.1.2002, str. 4–17.

⁸ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane; UL L 31, 1.2.2002, str. 1–24.

⁹ Uredba (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali; UL L 165, 30.4.2004, str. 1–141.

¹⁰ Zadeva 34/79, *Henn in Darby*, Recueil 1979, str. 3795, točka 21 ter združeni zadevi C-1/90 in C-176/90, *Aragonesa de Publicidad Exterior in Publivia*, Recueil 1991, str. I-4151, točka 20.